LANDSHÖVDINGEN

Statens ämbetsverk på Åland **4.10.2016 Nr 17 16 L10**

Utlåtande inför riksdagens grundlagsutskott

gällande

RP 103/2016 rd

Bedömning av "problembestämmelsen" (= 12 §) i lagförslaget.

I den i regeringens proposition föreslagna 12 § 2 mom. stadgas bland annat att jord- och skogsbruksministeriet fastställer andelarna av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax för landskapet Åland.

Detta stadgande strider mot den i självstyrelselagen för landskapet Åland ingående fördelningen av lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten mellan riket och landskapet Åland, eftersom den nationella fördelningen av en – som i detta fall – fiskekvot, uteslutande skall ske utgående från, dels den i 4 och 5 kapitel i självstyrelselagen reglerade lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten mellan landskapet och riket, och dels, då fråga är om en av EU gemensamt tilldelad fiskekvot, med en samtidig tillämpning av specialbestämmelsen i 59b § 2 moment, första meningen, i självstyrelselagen; det vill säga via jämbördiga förhandlingar, i samråd, mellan riket och landskapet, vid vilka förhandlingar ingendera parten har en i lag utpekad bestämmanderätt i förhållande till den andra parten.

Enligt självstyrelselagens 4 kapitel 18 § 1 moment 16 punkt och 23 § har landskapet lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten beträffande bland annat fiske och styrning av fiskerinäringen.

9a kap. i självstyrelselagen reglerar ärenden som gäller Europeiska unionen och det sätt på vilket medlemsstaten Finland, efter att ha tillförsäkrat Åland en så långtgående rätt till medverkan och inflytande nationellt som möjligt, bland annat skall uppfylla landets förpliktelser gentemot EU.

Med andra ord. Enligt självstyrelselagens bestämmelser är riket och landskapet två likvärdiga parter som via förhandlingar skall överenskomma om hur en nationellt tilldelad fiskekvot skall fördelas mellan landskapet och riket, och sedan är det självstyrelsens behörighet att självständigt bestämma hur den åländska delen av berörd fiskekvot skall fördelas internt inom Åland.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	e-post
PB 58	Torggatan 16	växel		aland.lansstyrelsen@aland.intermin.fi
22101 MARIEHAMN	22100 MARIEHAMN	+358-18-635 270	+358-18-635 268	www.lansstyrelsen.aland.fi

(Vad sedan gäller ett ”internationellt” åtagande gentemot EU, exempelvis att stoppa det nationella fisket då den nationellt tilldelade kvoten är uppfiskad – men vilket det nu inte är fråga om – så har bland annat Högsta domstolen ansett att detta är en fråga som hänför sig till ”förhållandet till utländska makter” och att den behörigheten därför skall anses höra till riket i stöd av 27 § 4 punkt i självstyrelselagen. För att ”mildra” denna ensidiga rätt för riket/berörd riksmyndighet beträffande hela landet, också för Ålands del, ansågs det motiverat att vid 2004-års revidering av självstyrelselagens 9a kapitel, dess 59b § 2 moment, andra meningen, förplikta statsmakten att samråda med självstyrelsen, innan berörd riksmyndighet fattar ett sådant av EU förutsatt beslut).

Rättskällor

1. Högsta domstolens beslut 29.1.1998, nr 0276, dnr OH 97/157 (främst sid 7 och 8).
2. Ålandsdelegationens utlåtande 29.4.2015, nr 10/15, dnr D10 15 01 16-17 (främst sid 2).
3. Förarbetena till 9a kapitel i självstyrelselagen, inklusive revideringar och kompletteringar.

Slutsats

Förslaget till det aktuella lagrummet (3 kapitel 12 § 2 moment) borde förslagsvis lyda:

”Fördelningen av Finlands fiskekvoter mellan riket och landskapet sker genom förhandlingar på sätt som stadgas i 9a kapitel, 59b § 2 moment, första meningen, i självstyrelselagen för Åland.”

Peter Lindbäck
Landshövding på Åland

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	e-post
PB 58	Torggatan 16	växel		aland.lansstyrelsen@aland.intermin.fi
22101 MARIEHAMN	22100 MARIEHAMN	+358-18-635 270	+358-18-635 268	www.lansstyrelsen.aland.fi